

PALLEROISILLE ILOKSI.

SATUJA JA RUNOJA.

~~~~~
KIRJOITTELI

ALLI NISSINEN

3 k

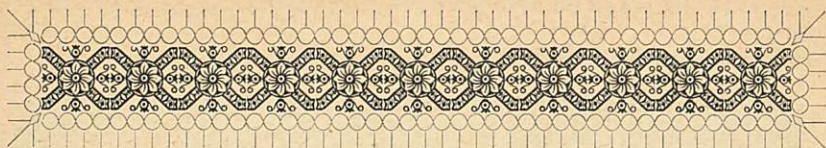

PORVOOSSA,
WERNER SÖDERSTRÖM.

HELSINGISSÄ 1895.

HUFVUDSTADBLADETⁱⁿ UUSI KIRJAPAINO.

Palleroisille 1895.

No, terve, pienet palleroiset!
Voi, kuinka ootte kasvaneet!
Niin pitkäksi on tulleet toiset,
Ja toiset muutoin varttuneet.

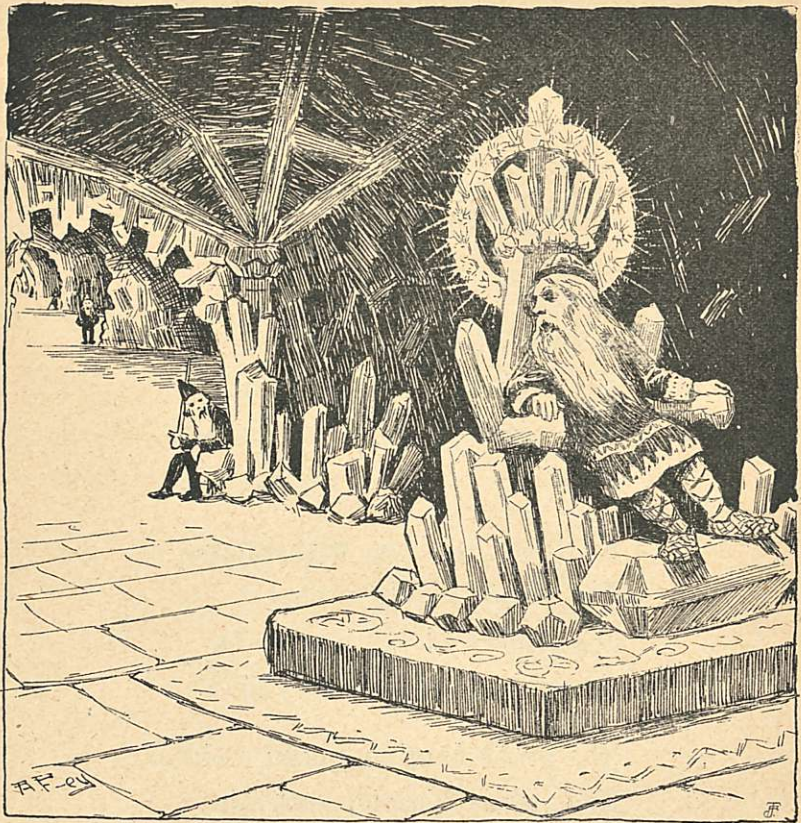
En totta teit' ois tuntenunna
Jos silmät ei ois sanoneet,
Jos posket ei ois jutellunna
Ja suukot pienet hymyilleet.

No, mitäs kuuluu pikku Pekko?
Kas, terve Kaarlo, ystäväin!
Ja Maija, Aino, Katri, Lekko
Ja vielä Tyysä tässä näin!

No, päivää, päivää palleroiset!
Nyt jälleen iloin jutellaan.
Kun yksi kertoo, kuulee toiset,
Ja riemut kaikki jaetaan.

Kultavuoren tonttu.

Syvällä maanpinnan alla asui kerran vanha tonttu. Hän oli niin vanha, ettei kukaan voinut laskea hänen ikäänsä, ja niin rikas, ettei kukaan voinut sitä käsittää.

Tuhansia vuosia oli hän asunut samassa paikassa vuoren sisässä. Toiset, nuoremmat tontut, pitivät häntä suuressa kunniaissa ja kysyivät häneltä neuvoa kaikissa asioissa. Jos joku nuori tonttu oli tehnyt väärin, talutettiin hän vanhan tontun linnaan. Linna oli kullasta taottu. Linnan keskellä oli suuri sali ja siellä jalokivistä rakennettu valtaistuin. Kultavuoren tonttu oli näet kultavuoren hallitsija. Kaikki kulta, kaikki hopea, kaikki siniselle, viheriälle, punaiselle ja valkoiselle välkkyvät jalokivet olivat hänen omansa. Peninkulmia laajalle ulottuivat hänen varastohuoneensa. Pienet tontut vartioitsivat niitä, istuen kultaisilla jakkaroidella pieni kultamiekka kädessä.

„Huhui!“ huusi kultavuoren tonttu valtaistuimellaan. Eräs vanha, punaiseen takkiin puettu tonttu vastasi viereisessä huoneessa: „huhui!“ — „Huhui!“ huusi tonttu seuraavassa huoneessa, ja samalla tapaa edelleen, kunnes kaukaisimman huoneen siniseen kaapuun puettu tonttu lopuksi huusi: „huhui!“

Silloin oli kaikki kunnossa ja kultavuoren tonttu voi rauhassa vetäytyä pieneen kammioonsa, missä hämärä valo levisi ympäri pienestä hopealampusta, jossa oli sammalesta sydän.

Tonttu pelkäsi vihollisia. Viime aikoina varsinkin oli hänellä ollut kummallisia aavistuksia. Hän oli nähnyt unta jättiläisistä, jotka olivat paljon suurempia kuin tontut. Jättiläiset olivat salaa tehneet tien hänen aarreaittaansa ja vieneet paljon kalleuksia.

Tämä uni huoletti tonttua. Hän käveli huoneessaan edes ja takaisin pehmeillä sammalvirsuillaan. Hän tuumi ja mietti, mitä uni mahtoi merkitä. Äkkiä kolkutettiin ovelle.

„Kuka siellä?“ kysyi tonttu.

„Sanansaattaja,“ vastasi vanha tonttu viereisestä huoneesta.

„Tulkoon sisälle!“ huusi kultavuoren tonttu.

Hiljaa hiipien astui nyt sisälle iso, musta luusiipi.

„Mitä kuuluu katolle?“ kysyi tonttu tältä. Sanalla katto tarkoitti hän maanpintaa.

„Kiitoksia kysymästä, arvon vanhus; terveyttä ja rauhaa pienten joukossa,“ vastasi luusiipi.

„Kuinka on suurten asiat?“ kysyi tonttu käyden vähän levottomaksi.

„Suurilla on suuret puuhat, aikovat vuorta kaataa,“ vastasi mustatakki.

„Vuorta kaataa!“ huusi tonttu ja hyppäsi seisoalleen, „puhutko totta, vai lasketko leikkiä, mustatakki?“

„Totta, totta arvon herra. Tieni ovat turmelleet, majani ovat repineet rikki — kohta lähestyvät teitä — hirveät on heillä aseet, — kuokat, lapiot, terävät taltat,“ sammalsi luusiipi vapisten.

„Puhutko totta, vai lasketko leikkiä, mustatakki?“ huusi tonttu entistä kiivaammin.

„Totta, totta arvon vanhus. Kultaa jo nostavat kalliosta, sen olen heidän työstään huomannut. Kultaa,

selvää kultaa! Ja paljo on heitä, suuria ovat, paljo suurempia teitä, arvon vanhus," jatkoi luusiipi yhä.

„Onko katolla valoisaa, onko valoisaa niinkuin ennen olet kertonut?“ kysyi tonttu.

„Valoa on liiaksi yölläkin teille — tunnen silmienne laadun," sanoi luusiipi.

„Tahdonpa miettiä kosta noille, — miksi heitä taas nimitetäänkään?“

„Ihmiseksi," äänsi luusiipi.

„Niin, ihmisille kosta mietin. Mene! Vuoden päästä saat tulla jälleen.“

Luusiipi kumarsi syvään ja lähti tietänsä taaskin maanpinnalle.

Entistä tarkemmin vartioitiin nyt tontun aarreaittoja. Päivät, viikot ja kuukaudet kuluivat, eikä mitään vaaraa kuulunut.

Kultavuoren tonttu alkoi rauhoittua. Toukat, sammal, multa ja puunjuuret maistuivat jo makealta hänen mielestään. Unikin rupesi jälleen palajamaan, ja tonttu oli hyvällä päällä.

Sikeässä unessa nukkui hän erään kerran kultaisessa sängyssään, kun viereisessä huoneessa oleva tonttu tulla tallusti sisään.

„Arvon vanhus! Herätkää! Vaara lähestyy!“

„Vaara? Mistä?“ huudahti kultavuoren tonttu epätoivoisena.

„Katolta kuuluu vasarain kalke, muuria murtaavat kultakammiossa!“ selitti vanha tonttu.

„Voi, kultiani! Voi, kalleuksiani! Voi, minua onnetoin vanhus! Mitä teen minä hädässä tässä?“

Samassa ryntäsi tuhannen pientä tonttua suureen saliin.

„Katto kaatuu! Seinät horjuvat! Voi onnettomutta!“ huusivat he.

„Paetkaa lyijylinnaani, joka on vielä peninkulmaa syvemmällä vuoren sisässä,“ sanoi kultavuoren tonttu. „Siellä olette turvassa, sinne ei ihmiskäsi ulotu!“

„Menkäämme!“ huusivat tontut ja läksivät pakenemaan.

„Menkäämme, arvon vanhus!“ sanoi vanha tonttu kultavuoren tontulle.

„Pakene sinä nuorten seurassa. Minä jään nähdäkseeni jättiläiset, jotka minulta aarteeni ryöstävät. Valon nähtyäni kuolen, mutta onhan eloni jo kyllin pitkä ollut.“

Samassa kuului kauhea rytinä. Katto putosi alas ja kultavuoren tonttu hautautui kalleuksiensa keskelle.

Kukaan ei ole kultavuoren tontun kalleuksia vielä löytänyt, vaikka tuhannet hakevat niitä alituisesti maanpinnan alta.

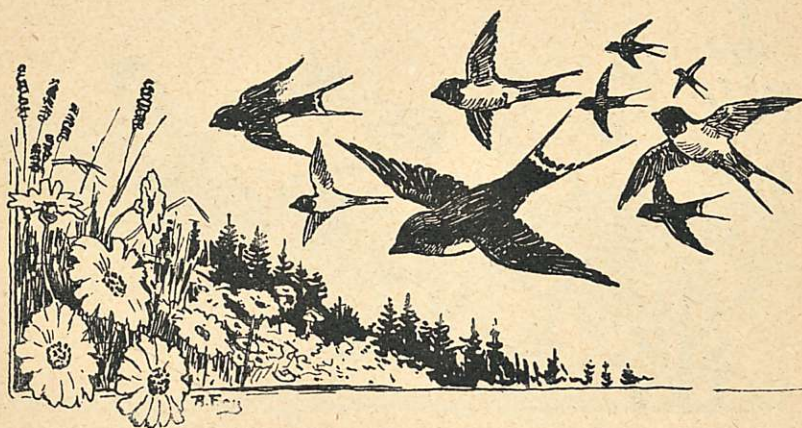

Kiikussa.

—||—

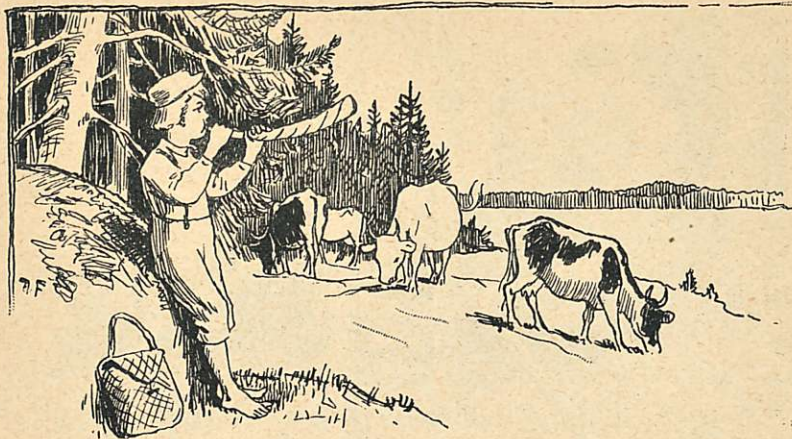
1. Hei, kiikussa keinuen lapset leijaa!

Tuoll' ilmassa lentävi pääskyjen parvi,

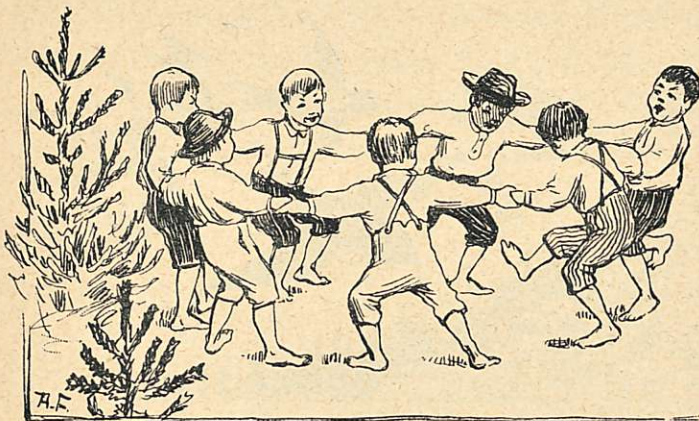

Ja metsässä soittavi paimenen sarvi.

Hei, kiikku jo keinuu, heleijaa, heijaa!

2. Hei, kiikku jo keinuu, heleijaa, heijaa!

Tuoll' poikaset pienet piirissä pyörii,

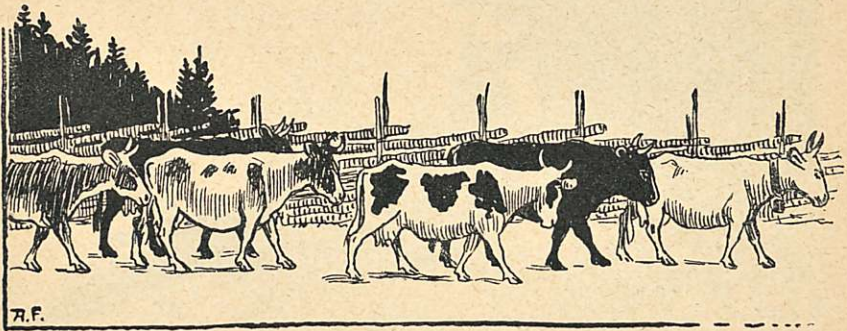

Ja tyttöset leikkien kentällä hyörii.

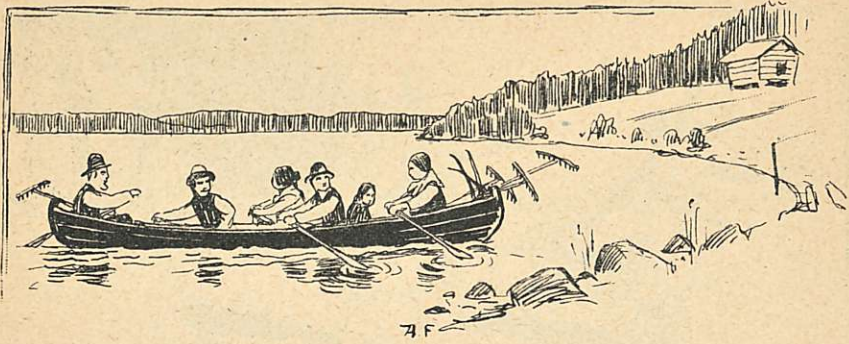
Ja kiikku se keinuu, heleijaa, heijaa!

3. Hei, kiikku se keinuu, heleijaa, heijaa!

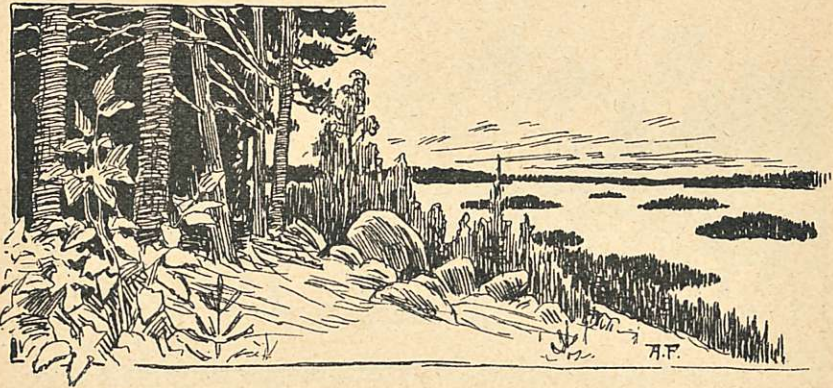
To karja metsästä kotihin joutaa,

Ja väki niityltä rantahan soutaa.

Hei, kiikku se keinuu, heleijaa, heijaa.

4. Hei, kiikku se keinuu, heleijaa, heijaa!

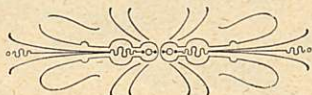
Kun aurinko metsien varjohon vaipuu,

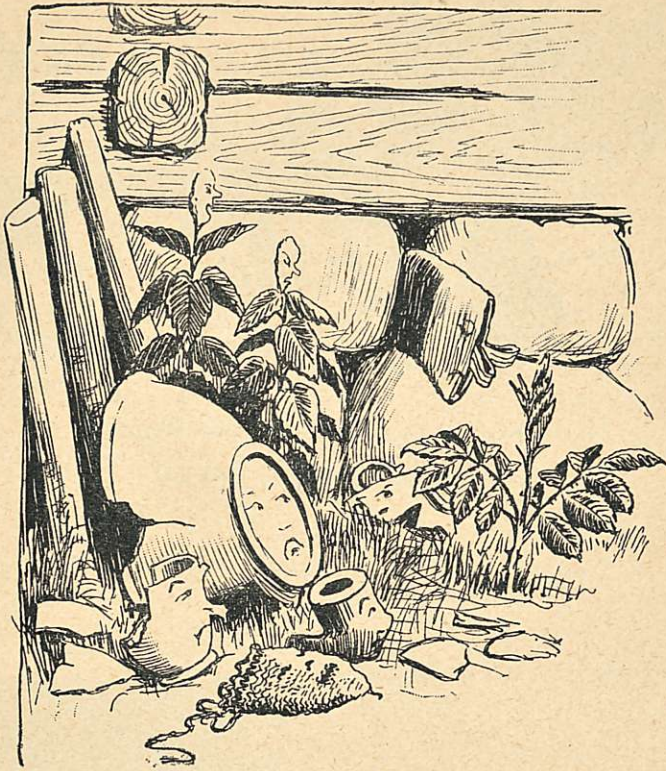
Niin lasten tulevi kotia kaipuu.

Ei kiikku nyt enää ilmassa leijaa,
Ei lapset laulele heijaa, heijaa!

Metsäruusu.

Jollain tavalla oli pieni metsäruusun siemen joutunut suutarin mökin seinävierelle. Ja vaikka siinä olikin roskaista ja likaista, rupesi se auringon paisteen ja lämmön vaikutuksesta itämään ja kohosi taimelle.

Kun suutarin koira juoksi siitä ohitse, tallasi se sitä kápälällään, mutta se kohosi taas uudelleen entistä virkeämpänä.

„Mikähän tuo mahtanee olla,“ sanoi eräänä aamuna vanha saappaanvarsi, joka oli pistetty kiveyksen rakoon.

„Varmaankin joku viholaisen taimi,“ vastasi hänen puheeseensa vanha, rikkinäinen pesuvati, joka oli olevinaan hieno ja ylhäinen sekä suvultaan että ymmärrykseltään.

„Viholaisen taimi, ha, ha, haa!“ nauroi saappaanvarsi ylenkatseellisesti, „ja sellainen kehtaa asettua meidän silmämme eteen,“ jatkoi hän sitte puhettaan, sillä hänkin tahtoi osoittaa, miten hieno hän oli.

Kaikki rikkinäiset kahvikupin palaset, kelpaamattomaksi käyneet kengänlestit, vanha piipunkoppa ja harmaa, repaleinen sukanterä nauroivat kaikki makeasti saappaanvarren sanoille, sillä hekin tahtoivat kaikki osoittaa, että he ymmärsivät asian, ja tiesivät, mitä hieno maailma vaatii.

Metsäruusu kuuli nämät puheet, ja hänen mielensä kävi surulliseksi. Hän painoi alas päänsä ja päätti asettua niin pieneksi kuin mahdollista. Mutta kun kevät-aamu valkeni, kun aamukaste levisi metsäruusun leh-dille ja kun auringon säteet iloisina niitä suutelivat, ilostui jälleen metsäruusun mieli, ja hän unohti hetkeksi iltasella kuulemansa puheet. Hän tunsu vaan, miten elon voima virtasi hänen soluihinsa, miten lehti lehden,

oksa oksan perästä rupesi kehittymään hänen olenno-
saan. Hän kohosi ja vahvistui, lehdet saivat yhä iha-
namman värin ja runkoon rupesi puhkeamaan okaita.

„Kas vaan viholaista, kuinka se rehentelee,“ sanoi
sukanterä seuraavana iltana, tekeytyen asiata ymmär-
täväksi ja koettaen päästä ylläisempien kanssa kes-
kusteluun. Mutta saappaanvarsi ja pesuvati eivät olleet
kuulevinaankaan hänen puhettaan, katselivat vaan toi-
saanne päin.

Mutta kun ilta tuli myöhemmäksi, sanoi saappaan-
varsi suuttuneena:

„Sellaista röyhkeyttä! Ei tämä paikka ole viholai-
sia varten!“

Ja pesuvati rämisi rikkinäisissä liitoksissaan vihasta:

„Mokomakin heittiö! Uskaltaa tulla tällaiselle pai-
kalle!“

Ja kahvikupin palaset, piipunkoppa ja sukanterä
kihisivät ja kähisivät harmista.

Jälleen paneutui ruusu nukkumaan ikävällä mie-
lellä. Hän toivoi ettei olisi syntynytkään. Mutta aamu
ja seuraava päivä virkistivät jälleen hänen mieltänsä ja
antoivat hänelle uutta elämänhalua. Näin kului useam-
pia päiviä, jopa viikkojakin. Suru ja ilo vaihtelivat
pikku metsäruusun elämässä. Mutta suru tuli yhä kat-
kerammaksi, kuta suuremmaksi hän kasvoi, sillä yhä
kiivaammin vihasivat häntä saappaanvarsi, pesuvati ja
muut naapurit.

Tulipa sitte muutamana päivänä suutarin vaimo etsimään ikkunan alta lankakerää, jonka oli sinne pudottanut. Hän potkasi syrjään sukanterän ja pesuvadit ja haki maasta kadottamaansa esinettä. Silloin sattuvat hänen silmänsä metsäruusuun. Hän huudahti ihastuksesta.

„Antti, Antti!“ sanoi hän sitte ja katsoi avonaisesta ikkunasta tupaan. „Tulepas tänne, niin saat nähdä jotain hauskaa.“

Suutari tuli ikkunaan ja sanoi: „Mitä sitte?“

„Katsos!“ sanoi vaimo ja viittasi kädellään metsäruusuun.

„Metsäruusu, ihana metsäruusu!“ huusi suutari ihastuneena. „Tehkäämme sille hauska olinpaikka, niin se rupeaa kukkimaan iloksemme.“

Nyt tuli suutari ulos ja yhdessä vaimonsa kanssa siivosi hän seinävieren puhtaaksi ja kantoi kaiken rojun pihan taakse rikkaläjään. Sitte toi hän pelloilta uutta multaa ja kaatoi sitä ruusun juurelle.

„Saatpas nähdä, että meille tulee siitä paljo iloa,“ sanoi suutari ja pyyhki hikeä otsastaan.

Ja vaimo hymyili onnellisesti vastaukseksi.

Onellisin kaikista oli pikku ruusu. Viimeiset sanat, jotka hän oli kuullut entisten naapuriensa lausuvan, olivat:

„Metsäruusu, mikä sekin on olevinaan! Aivan ilman vanhaa kehittynyttä sivistystä, ilman hienoa käytös-

tapaa“ . . . Muuta ei hän ollut voinut kuulla, sillä suutari oli vaimoineen kantanut rojun nopeasti pois suuressa kopassa.

Mikä onnellinen aika nyt alkoikaan! Metsäruusu korkeni pian tuvan ikkunan tasalle, sillä suutarin vaimo kasteli sitä ahkerasti kuumina päivinä. Ja kun ruusuun alkoi ilmestyä nappuja, tulivat kyläläisetkin sitä katsomaan ja ihailemaan.

Lintuset visertelivät katon räystäällä ja katselivat sieltä ruusua pienet päät kallellaan ihastuksesta.

Vihdoin aukeni ensimmäinen kukka. Mikä suloinen tuoksu siitä leveni! — Suutarin vaimo avasi ikkunan ja tuoksu virtasi tupaan ilostuttaen asukasten mieltä.

„Enkös sanonut sinulle: siitä on meille vielä paljo iloa! Näin tuoksuen se lausuu meille kiitoksensa,“ sanoi suutari vaimolleen.

„Niin,“ vastasi vaimo, „ja tiedätkös, minkä nimen kyläläiset ovat antaneet mökillemme?“

„En; tottakai tällä on vanha nimensä Roskamäki.“

„Eipä, Ruusumäeksi tätä sanovat. Sekin on ruusumme tuottama ilo,“ sanoi vaimo loistavin silmin.

*   *   *

Siitä on nyt jo monta kymmentä vuotta kulunut, kun pieni ruusun siemen sattui joutumaan mökin seinävierelle.

Ruusumäelle on rakennettu uusi huoneusto, siisteys vallitsee kaikkialla ja varallisuus on astunut muinaisen köyhyyden sijaan. Pienen metsäruusun ympärille on kasvanut suuri ruusutarha, jossa kirjavat perhoset kesäisin leikkiä lyövät. Iloiset lapset juoksentelevat ruusutarhan ympärillä. Mutta penkillä pienen metsäruusun vierellä istuu usein vanha harmaapäinen pariskunta, lapsien iso-isä ja iso-äiti.

„Muistatko Antti,“ sanoo vanha mummo hymyillen, muistatko kun siivosimme tätä penkerettä ja kannoimme multaa metsäruusun juurelle. Silloin olimme vielä nuoret, ja metsäruusukin oli silloin vaan pieni vesa.“

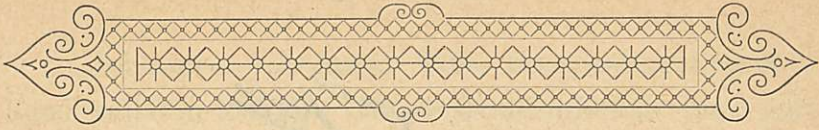
„Sen kyllä muistan,“ vastaa vanhus, muistanpa myöskin, miten iloitsimme sen kasvannasta ja sen ihanaasta tuoksusta.

Se on tuottanut meille paljo iloa läpi elämämme ajan ja jääpi parhaaksi perinnöksi lapsillemme.

Vanhusten näin puhussa keinutti kevyt tuulen henki metsäruusun kukkasia. Niistä leveni ihana tuoksu. Se oli kukkaisen kiitos.

Pääskynen laulaa talonomistajalle.

*T*änne pesäni varhain keväällä tein,
Öi, anna se anteeksi mulle!
Ja tänne pienoisen vaimoni vein —
Ei liene se haitaksi sulle.

*Sun majasi laaja ja tilava on,
Siis räystähäs antaos mulle,
Tää paikka soma ja sopiva on:
Ei liene se haitaksi sulle.*

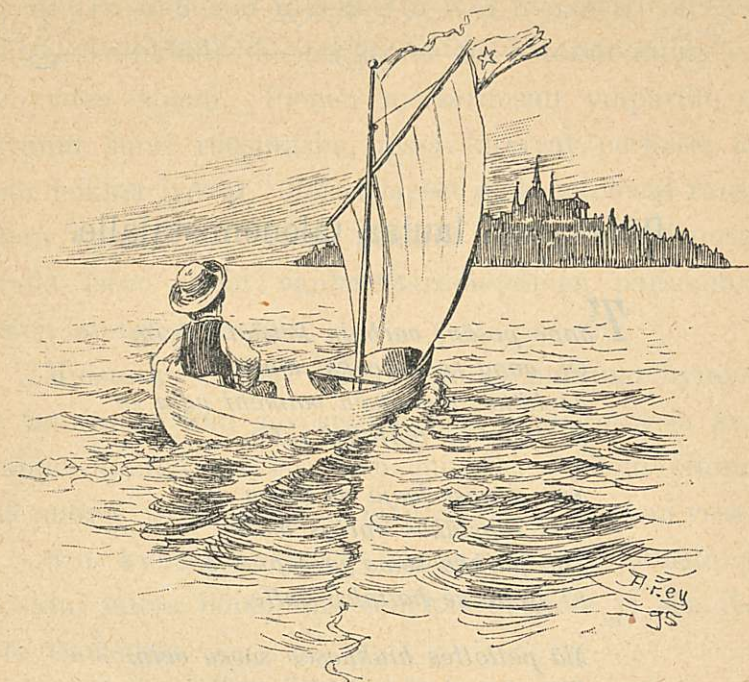
*Mä pelloltos hiukkasen savea vein,
Sen suonet sä anteeksi mulle!
Ja siitä sitten mä tupani tein . . .
Ei liene se haitaksi sulle.*

*Jos sallit, niin laulelen kuullakseis,
Mitä etelä opetti mulle,
Myös liitelen huviksi lapsilleis . . .
Ei liene se haitaksi sulle.*

*Öi, salli mun luonasi viivähtää,
Tuo räystääsi antaos mulle!
Tääll' Luojaa tahtoisin ylistää . . .
Ei liene se haitaksi sulle.*

Satujen saari.

Pikku Johannes tahtoi löytää tien satujen maailmaan, tahtoi purjehtia aavalle ulapalle yli sinisten selkien satujen saarelle. Sinne oli pikku Johanneksen toivo, sinne hän halusi hartaasti.

Eräänä aamuna auringon alkaessa nousuaan asteli Johannes lempeätä rannikkoa järven. Siellä järven rannan hiekkaisella penkereellä leikkieli lapsiparvi iloisesti naureskellen.

„Johannes, Johannes! Tule, kerro satujasi meille!“ huusi vallaton joukko. „Minne joutui urhokas ritari, joka korkealle vuorelle nousi nähdäkseen satujen maan? Sitä et ole vielä kertonut meille.“

„En sitä kertoa voikaan,“ vastasi Johannes. „En voi sitä kertoa, ennenkuin itse olen nähnyt satujen maan, minne ritari silmänsä loi“

„Tule kanssamme leikkiin! Savileivät ovat juuri kypsymässä, kohta syömme päivällistä!“ huusi punaposkinen pikku tyttö vetäen Johannesta kädestä.

„En ehdi kanssanne leikkihin käydä, en tänään, vaan huomenna ehkä,“ vastasi Johannes tyttöselle vetäen pois pienen kätösensä tyttösen kädestä.

Toisten lasten leikkitanhualta kulki Johannes joutuen lehtoista tietä kaitaisen niemen nurmikkoiselle rannalle. Siellä salaperäisen lahden poukamassa lepäsi venhe vesille valmihina. Valkoinen venhe, valkoisin purjein, ihana nähdä kuin joutsen.

Siihen nousi rannalta pieni Johannes. Tuuli puhalsi purjeisiin, ja venhe alkoi kiittää kohti tuntemattomia teitä meren aaltojen ylitse.

Keinui pursi ja kohisi kokassa valkoinen vaahto. Kotiranta jäi ja pakeni yhä kauemmas ulapan alle. Pois kiiti pursi yli välkkyvien vesien kohti satujen saarta

Aallot alkoivat laulaa ihanata laulua, etäältä siinsi satujen saaren ranta.

„Sinne, sinne siintävien
Yli aaltojen ajele,
Keinu kanssa keijukaisten,
Saaren lasten lauleloihin.“

Purjeet välkähtelivät auringon loisteessa, ja kullalle kimalteli veden kalvo.

Mieli vapisevaa onnea täynnä lähestyi Johannes saaren rantaa.

Satamaan saapui jo pursi. Mikä satama! Ja mikä onni saapua satujen saaren satamaan!

Rannalla seisoi pienoinen tyttö, kultakenkäinen, ketterä vullan. Nauraan nyökkäsi päätänsä pieni tullejalle tervehdykseksi.

„Terve Johannes! Joudu, jo joudu! Laaja ja suuri on satujen saari. Tietäsi ohjaan, jos oppia tahdot.“

Juoksi jo puresta joutuen pieni Johannes. Tyttöä kätehen tarttui, tervettä lausui.

„Terve, satujen saaren sä pikkuinen neiti! Saaresi runsahat aarteheet mulle nyt näytä! Sallithan peikkojen linnat ja prinssien hovit mun käydä!“

„Mieluisa mulle on tulosi tänne, Johannes! Kaikki mun vaarini kassat ja isäni aarteheet sulle mä näytän. Tuohon nurmelle kanssani istu ja kerro, ken sinun tänne satujen saarelle ohjas?“

Siinä nyt nurmella toistensa vierellä istuivat pienet. Lintujen laulu ilmassa soi ja aaltojen loiske.

„Kuuletko ääniä noita?“ tyttönen lausui. „Sulle

mä sanon sen tässä: ne ovat satujen saaren vanhin vartijajoukko. Niitä jos kuulee ja kieltänsä taitavi hellää, auki on aina satujen suloinen linna, valmis on pursi, mi ulapan ylitse uittaa!“

Kasvot poikasen leimuhun sai tämä lause, silmät onnea loisti ja hymysi suunsa.

„Taidatko kieltänsä? Vai onko äänensä outo?“ kysyi tyttönen taaskin puhetta jatkain.

„Kieltänsä taidan, sen toivon,“ lausui Johannes. „Mut toki tietää tahtoisin, missä satujen linnan on portti?“

„Portti on tuolla metsässä. Mielikin karjan kellot kilkkavat siellä. Kuuletko niitä?“

Aurinko maillensa alkoi jo joutuen mennä, satujen saaren kietoi se hienohon huntuun, huntuun pehmoiseen, kuni lapsensa hellivä äiti.

„Nyt, tule kanssani! Satujen saarelle käymme!“

* * *

Yli kirjavalle kuultavien kumpujen hiipivät läpi hämärän lapset. Tiet kapenivat matkalla joskus sala-peräisiksi, ahtaiksi käytäviksi ja levenivät joskus laajoiksi leikkikentiksi.

„Minne käymme?“ kysyi Johannes hiljaa.

„Satujen linnaan sinut ensin saatan,“ vastasi tyttö.

„Tuolla, katso tuolla jo välkkyvi salien loisto.“

Johannes katsoi. Korkeana kohosi hänen edessään mahtava muuri. Muurin harjalla kasvoi upea, huokuva metsä.

Nokkelasti kuin orava hyppeli tyttönen kivistä tietä. Kun muurin vierelle saapuivat, taputti tyttönen nauraen kätösiänsä. Kohta aukeni muurihin ryskien mahtava portti. Portista virtasi valo niin häikäisevän kirkas ja hohtava, että Johannes pysähtyi.

„Tule, vait ole, ääneti aivan. Linnan läpi nyt käymme,“ kuiskasi tyttönen hänelle korvahan hiljaa.

Oi, mikä ibana retki! Tällä matkalla näki Johannes satujen kuninkaita ja kuningattaria, prinssiä ja prinsessoja, tonttuja ja peikkoja, Tapion, Mielikin, Sini-piit ja Tellervon. Näkipä Johannes heidän asuntonsakin ihanat.

Kun lapset kauan, aina väsymykseen asti olivat kulkeneet satujen linnassa, saapuivat he pienelle portille.

„Kiitos, kaunis tyttönen!“ sanoi Johannes. „Nyt kaikki onko jo nähty?“

„Ei, ystävä, ei! Vaan pienen pienoisen kulman sadun suuresta linnasta nyt läpi kuljimme. Jos kaikki nähdä sä tahdot ja kulkea lävitse kaikki, satavuotta kulkea saat, etkä silloinkaan ehdi puoleen.“

Pieni portti avautui, ja pian olivat lapset taivasalla. Aurinko nousi juuri ja heitteli kultiansa kummuille ja kentille. Yöllinen sumu hälveni sen tieltä, niinkuin hälvenee päivän noustessa yöhyt.

Satujen saaren rauhaiselle rannalle astuivat nyt lempeät lapset. Siellä odotti pursi valkoisin purjein.

„Hyvästi, hyvästi! Käy toistekin täällä!“ niin saneli pikku tyttönen, kultakenkä, Johannekselle.

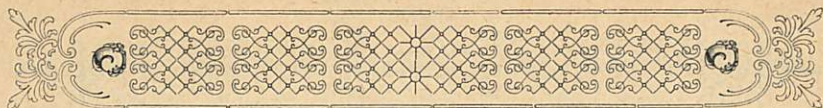
„Kiitos!“ huusi Johannes ja heilutti hattua hälle.

Aallot lauloivat ihanaa laulua purren molemmilla puolin, ja ylhäällä ilmassa viritti leivonen virsiänsä.

Yli läikkyvien laineiden saattoi valkoinen pursi pojan pienen koirirantaan.

Sananlaskuja.

Ei laiskan touko kasva.

Ei tekevältä työ lopu.

Ei totta kieltää saa.

Se on mies, joka sanansa pitää.

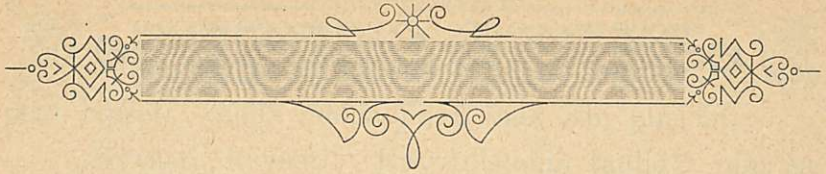
Parempi viisaus kuin väkevyys.

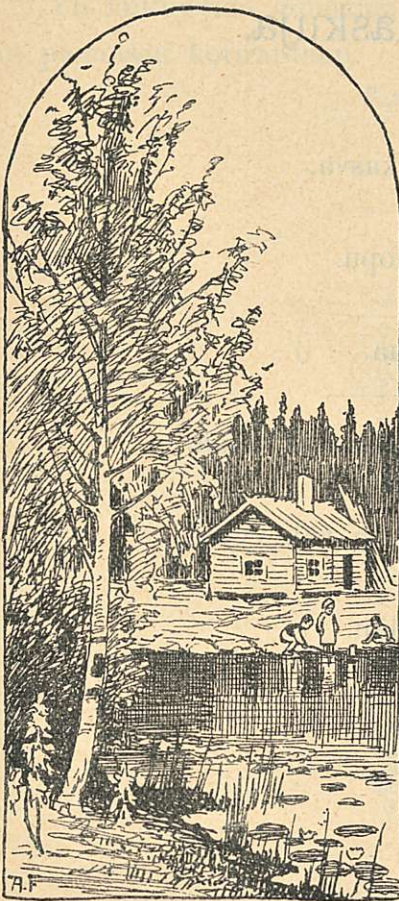
Oppien tieto lisätään.

Vieraalla maalla.

Oletko kuullut metsän huokaavan? Ovatko koi-vut sinulle jotain kuis-kanneet, ovatko kuuset jotakin kertoelleet.

Tahdonpa kertoa si-nulle tarinan, jonka koi-vu etelässä minulle kertoi. Näin se kuuluu:

„Olen kotoisin kauko-maalta, etäältä pohjoises-ta. Kotimaani on ihana maa. Tuhannet järvet, vuolaat joet, upeat vihan-nat metsät peittävät sen pintaa.

Kotini oli erään met-säjärven rannalla. Muis-

tan, miten sinervä oli lammen pinta, miten ihanat rannan kukkaiset, miten tuuhea rannan lehdikko.

Toisella rannalla oli pieni mökki. Sen piipusta tuprusi usein pehmeä, harmaa savu, ja sen ovesta juoksi usein ulos lauma leikitteleviä lapsia. Ne riensivät rannalle, heittäysivät uimaan ja pulikoivat vedessä, kuin sorsat rannan ruohostossa. Kuulin heidän iloisen melunsa, ja toivoin pääseväni toiselle rannalle järven.

„Tahtoisin tuonne päästä, kun kasvamaan käyn,“ sanoin kerran äidilleni, ihanalle koivulle, joka katseli kuvaansa lammen tyvenessä pinnassa.

„Tuonne yli järven, niinkö?“

„Sinne, missä mökki seisoo.“

„Ei ole siellä hyvä; ehkä lapset taittavat luudakseen,“ sanoi äitini huolestuen.

„Sinne toki kuitenkin tahtoisin!“ pyytelin äidiltäni.

„Kun käy tuuli sinne päin, niin heittäydy sen mukaan,“ sanoi äitini eräänä iltana minulle, kun yhäkin uudistin pyyntöni.

„Kun käy tuuli sinne päin, niin heittäydy sen mukaan,“ nämä sanat kaikuivat nyt alituisesti korvissani. Ranta, jonne mieleni paloi, näytti minusta entistä ihanammalta. Tuonne, tuonne yli lammen jos tuuli minut veisi! Se toivomus täytti rintani valtavasti.

Mutta ilma oli aivan tyyni. Ei liikkunut lehti, ja lampi lepäsi kirkkaana kuin kuvastin. Päivä kului toi-

sensa perästä, kaipaukseni kasvoi kasvamistaan, mutta ei tullut tuuli, joka minut olisi lahden yli vienyt.

Nousipa sitte eräänä aamuna aurinko helakan purnertavana metsän takaa.

„Tulee kuuma päivä,“ sanoi äitini naapureillemme raidalle ja tuomelle, „saattaapa tulla myrskykin, jos vanhat merkit paikkansa pitävät.“

Myrsky! Ah! Se sanoma riemastutti mieltäni. Vihdoinkin oli siis tuleva toivottu hetki, hetki, jota niin kauan olin odottanut. Pieni sydämeni vapisi ihastuksesta.

Mutta aurinko nousi yhä korkeammalle ja sai tavallisen värinsä. Se huolestutti minua. Pettäisikö vieläkin suloinen toivo!

Muistan, miten surulliselta ihana äitini sinä päivänä näytti. Hän huokasi usein syvään ja katseli alakuloisena tyynen veden kalvoon.

Päivä oli joutunut puoliväliin, kun yht'äkkiä alkoi kuulua metsästä kaukainen humina. Nuolen nopeudella peittivät synkät pilvet taivaan, ja kohina metsässä kasvoi kuuluvammaksi. Tuima vihuri löi lammen pinnan uhkaavan mustaksi. Lapset pakenivät rannalta nopeasti tupaan. Ah, heidät näin silloin viimeisen kerran! Seuraavassa silmänräpäyksessä huojui metsä kuin hakkaajan kirveen alla.

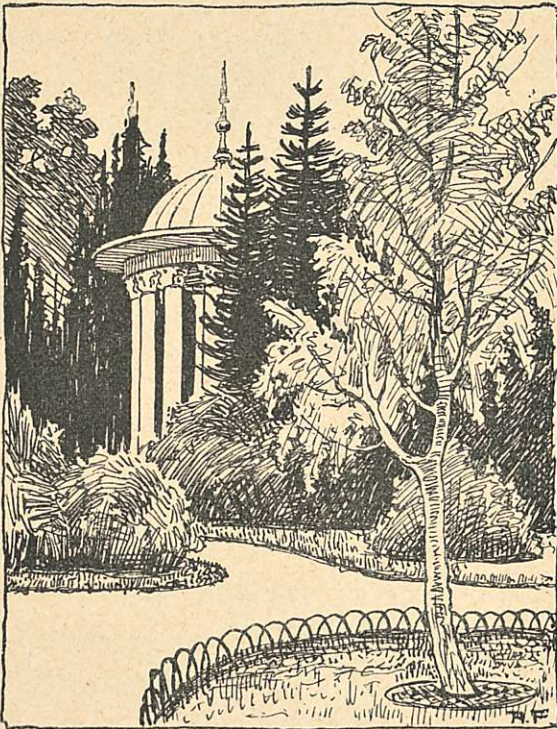
„Metsä kaatuu!“ huusi äitini, „me kuolemme kaikki!“ Samassa horjui vapisten äitini runko. Ilma

pimeni ympärillä. Tuuli vinkui. Kauhea pauke ja rytinä täytti ilman...

Tunnotoinna, tiedotoinna lensin minä, pieni koivunsiemen myrskytuulen mukana yli merien ja maiden. Täällä vieraassa maassa, lehtikuusien ja lehmuksien juurella heräsin vihdoin. En kuullut kotikuusen huminaa, en nähnyt kotilahden lainehia. Ei kajahtanut korviini kotimaani kieli iloisten lasten leikkilöistä.

Yksin, ilman ystäviä, ilman sukulaisia olin maailmassa nyt.

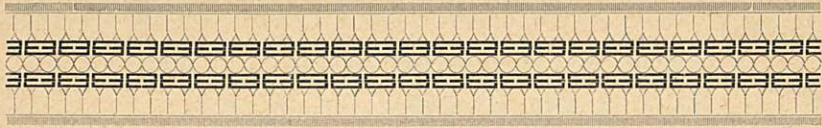

Täällä, vieraalla maalla, juurtui taimi ja korkeni runkoni vesa. Ei ole se valkoinen ja ihana, niinkuin oli äitivainajan runko. Surren olen vieraassa maassa kasvanut, ja surren täällä vihdoinkin kuolen. Tänne olen juurtunut vieraan maan hyvin hoidettuun multaankin, mutta siellä kaukana kotimaassa, muistoissa ja unelmissa, mieleni yhä viipyy. Armas, kaivattu kotimaa! Ihana, sulo, sointuisa Suomeni maa!

Yöllä.

Pääsky pieni pesässensä nukahtaa,
Sinisiipi ystäväni uinuaa,
Hiljaa hiihin ohi pesän pienoisen,
Nuku, nuku, unes olkoon suloinen!

Unta näkee pääsky pieni pesässään,
Hellin sanoin nuhteleepi perhettään . . .
Sirkuttavi hiljaa, vaipuu unehen . . .
Nuku, nuku, unes olkoon suloinen!

Öinen perho hiljaisesti liitelee,
Pesään vaiti pilkistää ja hymyilee . . .
Höyhen pesän reunamalta putoaa
Hiljaa, äänetönnä alas lehahtaa.

Puissa heikko, hento tuulenhengi käy,
Lehdon läpi lehahtavi, sit' ei näy . . .
Uupuu lehto, vaipuu nurmi unehen,
Päänsä alas painaa kentän kukkanen.

✻

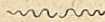
Vaiti, vaiti, luonto suuri uinahtaa,
Öinen perho pesähänsä nukahtaa . . .
Kaikkiällä rauha, tyyneys vallitsee,
Pääsky pieni pesässänsä uinailee.

Hiiren seikkailut.

1. Kotona.

Sillan raosta pilkistäessään kuuli hän ensikerran sanan kaupunki. Se oli sinä päivänä, jolloin mökin lapset olivat saaneet paljo muuramia suolta ja kantoivat niitä kotia kontillisen.

„No, nyt täytyy lähteä marjoja kaupunkiin vie mään,“ sanoi äiti silloin lapsilleen.

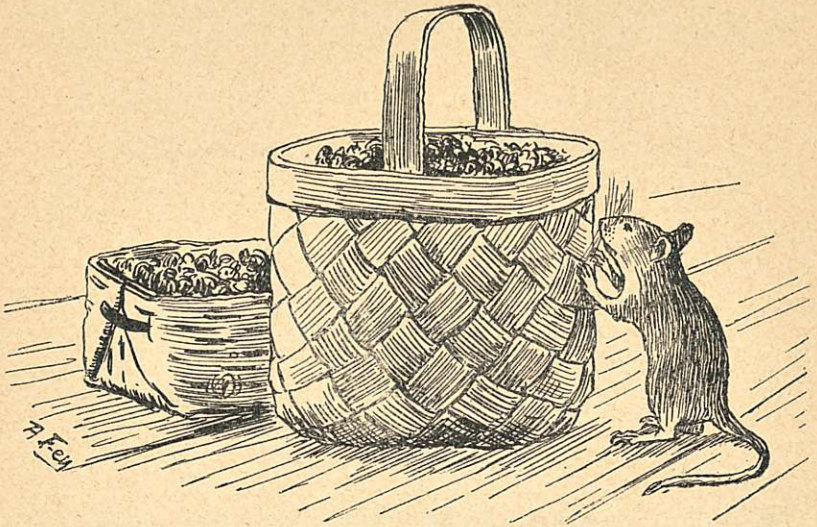
Pieni hiiri tuli tästä niin uteliaaksi, että pisti päänsä ja etukäpäpänsä tupaan, voidakseen paremmin kuulla ja nähdä. Ja merkillistä! Lapset hyppelivät ja pyörähtelivät ilosta.

„Kaupunkiin!“ huusivat he, „sepä vasta hauskaa on!“

He riisuivat arkivaatteensa ja pistivät puhdasta päälleen, pesivät silmänsä ja kampasivat tukkansa.

„Kaupunkiin, kaupunkiin!“ huudahtelivat he ja taputtelivat käsiänsä.

He eivät ollenkaan huomanneet pientä hiirtä, joka oli uteliaisuudesta hiipinyt seinäviertä pitkin aivan marjatuokkosien kupeelle.

Pian olivat lapset valmiit lähtemään ja mökin vaimokin oli siistinyt itsensä pyhä-asuun. Vaimo nosti kontin selkäänsä, lapset ottivat kumpikin täyden tuokosen käteensä, ovi lyötiin salpaan — ja hiiri oli yksin.

Yksin tuvassa! Sehän oli aina ollut hänen onnellisin hetkensä. Niinpä hän nytkin aluksi arveli. Hän kiipesi heti muurin rakoja pitkin pankolle ja nuoleskeli rasvaa paistinpannun reunasta. Mutta eipä se maistanut. Pankolle oli jäänyt pala hyvälle tuoksuvaa leivänkantaakin, mutta mieli oli vastaan sitäkin.

„Menisinkö vähän ruokakonttooriin,“ arveli hiiri ja katseli ympärilleen tuvassa. Lasten vaatteita hän siellä

enimmin katseli, jotka olivat jääneet penkille, heidän mentyään kaupunkiin. Ja katsellessaan niitä, hän ajatteli kaupunkia. Mikähän se mahtoi olla? Varmaankin joku suuri ruokakonttoori, koska lapset niin iloitsivat.

„Niin, suuri ruokakonttoori se varmaankin on,“ sanoi hän itsekseen jo istahti lattialle, „mitäs ne muutoin olisivat marjakonttia sinne vieneet.“

Kipin kapin juoksi hän nyt myöskin pieneen ruokakonttooriin ja maisteli siellä juustoa ja kermaa, pyyhki sitte huolellisesti suunsa käpälöillään ja meni porrasten viereen siimekseen nukkumaan, kunnes mökin väki kaupungista palajaisi.

Mutta vaikka hän olisi kuinka mukavasti asettunut, ei uni tullut silmään. Ajatuksissa pyöri vaan mahdollottoman suuri ruokakonttoori, jossa oli paksua kermaa ja suuria juustopaloja. Lattia siinä oli puusta ja aivan täynnä mukavia hiirenkoloja. Lattialta veivät mukavat portaat huoneen seinillä oleville hyllyille, joissa kerma ja juusto säilytettiin. Pieni hiiri hymyili ajatuksissaan. „Jospa kerran pääsisi kaupunkiin!“ huokasi hän.

Ennen oli häntä aina huvittanut karpästen ja hyt-tyisten leikki portaan siimeksessä, mutta nyt ei hän niitä lainkaan katsellut. Perhosetkin saivat lentää huomaamatta ohitse.

Metsässä rasahti hiukan. Hiiri säpsähti ja pujahti sillan alle piiloon. Metsätieltä tulla lekutteli naapurin kissa, hyppäsi portaille, tuuppasi päällään tuvan ovea

mutta ei saanut sitä auki, sillä olihan ovi salvassa. Hiiri katseli tätä salaa kiveyksen raosta, ja pieni sydän sykki kovasti. Mutta kun naapurin kissa laskeusi portailta ja läksi jatkamaan tietänsä kylään päin, oikaisi hiiri jälleen pieniä jäseniään ja laskeusi rauhaan kiveyksen koloon.

Odotus rupesi jo käymään ikäväksi, kun yht'äkkiä alkoi kuulua iloisia ääniä kylätieltä päin. Lapset tulivat kotiin.

Pikku hiiri tirkisti kolostaan niin pitkälle kuin suinkin voi. Hän tahtoi nähdä, miltä lapset näyttivät kaupungista tullessaan.

Lasten puheita ei hän enää lainkaan voinut ymmärtää, niin oudoista asioista ne olivat. Mutta kun mökin vaimo ja lapset olivat tupaan saapuneet ja avasivat kontin, silloinkos hiiri vasta perin hämmästyi.

Kontista vetivät lapset esiin valkoista leipää, jotain hyvälle hajuavaa, jota he sanoivat makkaraksi, juustoa ja sokuria.

„Ahaa,“ arveli hiiri ja nyökytti pientä päätään penkin alla, „se oli siis niinkuin arvasin, ruokakonttoori, suuri ruokakonttoori!“

Mutta kun hän kuuli lasten juttelevan ihmeellisiä asioita suurista taloista ja paljoista ihmisistä, eikä hiiristä sanaakaan virkkavan, tuli hän entistään uteliaammaksi.

Hän vaivasi pientä päätään ankaroilla ajatuksilla koko yön nukkumatta hituistakaan.

Kun aamu valkeni, nousivat lapset leikkeihinsä ja alkoivat keskenään kertoella kaupungin oloista. Silloin päätti pieni hiiri tehdä uhkarohkean työn, lähteä itse kaupungissa käymään.

2. Matka kaupunkiin.

Illalla, kun kaikki mökin asukkaat olivat asettuneet levolle, lähti pikku hiiri matkalle. Kyläntie oli leveä ja aukea. Pikku hiirtä pelotti kovin sitä kulkiessa, sillä kesäinen yö oli valoisa. Hän hiipi tien äärimmäistä reunaa, missä kasvoi ohutta heinää ja piiloutui tuon tuostakin koetteeksi katajapensasten juurelle, sillä voisihan joku vaara olla tarjona.

Suuria sammakoita liikkui tiellä. Pikku hiiri meni hyvin varovaisesti niiden ohitse, ettei herättäisi mitään huomiota. Hänen pienet jalkansa olivat kovin väsyneet ja uni vaivasi silmiä, mutta eteenpäin täytyi vaan rientää.

Kylän ohitse päästyään tuli hän kapealle metsäpolulle. Se oli ihana tie! Molemmiin puolin kasvoi pehmoista sammalta ja vihantaa kanervaa, ja sen seasta pisti esiin somia kukkasia. Pikku hiiri vaelsi tietä pitkän ja saapui vähäisen metsäjärven rannalle. Järven keskellä oli pieni saari, ja saarelle vei soma, ruohoista rakennettu riippusilta.

„Mahtaneeko tämä olla kaupungin portti, josta lapset puhuivat,“ ajatteli hiiri ja koetti kápälällään kaidepuuta.

Samassa näki hän, miten saarelta läksi eräs iso hiiri tulemaan siltaa pitkin maalle päin.

„Ahaa, aivan niinkuin ajattelin,“ sanoi pikku hiiri, „tämä on kaupungin portti.“

Hän katseli ensin rohkeasti, miten iso hiiri asteli siltaa pitkin, mutta mitä lähemmäksi iso hiiri tuli, sitä enempi valtasi pelko hänen mielensä. Hän kyyristyi alas kaidepuuta vastaan niin pieneksi ja matalaksi kuin vaan voi.

Iso hiiri pysähtyi nähtyään hänet. Se katseli häntä tarkoin ja kysyi sitte:

„Oletko metsähiiri, vai kotihiiri?“

„Kotihiiren nuorin lapsi,“ vastasi pikku hiiri pelonalaisesti.

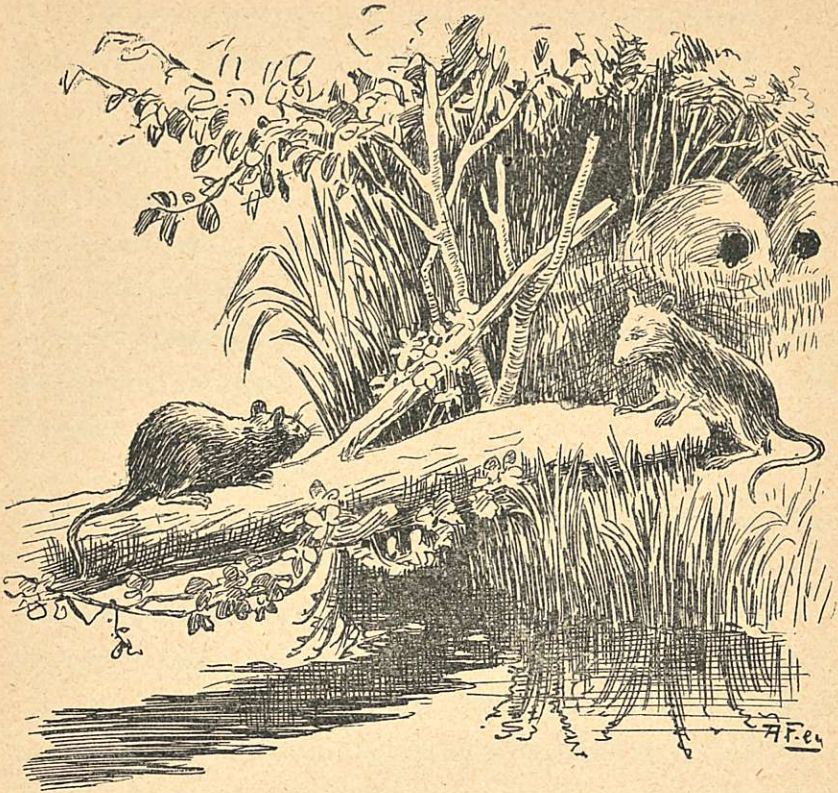
„Vai niin,“ sanoi iso hiiri, nuuski häntä nokallaan, koetti kápälällään ja kysyi sitte:

„Minne olet matkalla?“

„Kaupunkiin,“ vastasi pikku hiiri hiljaa.

„Sinne on vielä pitkä matka. Voithan tulla tänne meidän saarellemme levähtämään. Meillä on kyllä kamareja vieraita varten. Metsähiiren herrasväki kaupungin läheltä käypi usein meillä vieraina ja silloin tarvitaan kamareja, sillä niitä on suuri perhe. Tule vaan rohkeasti!“ kehoitti hän pikku hiirtä, joka kulki arastellen siltaa pitkin.

Nyt saavuttiin saarelle. Siellä oli monta pientä rakennusta, jotka olivat tehdyt heinistä, oljista, lehdistä ja savesta. Kaikkien rakennuksien edessä oli pienet portaat ja portaiden edessä havunoksa. Suuri hiiri vei vieraan eräitä portaita ylös yhteen rakennukseen. Siellä oli monta pientä kamaria, ja jokaisen kamarin edessä pieni porstua.

„Tämä huone on satunnaisia matkustavaisia varten,“ sanoi iso hiiri ja viittasi käpälällään erästä pientä kamaria.

„Kiitoksia,“ sanoi pikku hiiri ja astui sisälle.

Nyt toivotti iso hiiri pikku hiirelle hyvää yötä ja painoi kamarin oven kiinni.

Pikku hiiri oli nyt yksin. Miten kummalliselta kaikki tuntui. Hän rupesi katselemaan ympärilleen. Voi, miten soma olikaan pieni kamari, jossa hän asui. Seinässä oli pieni ikkuna, ikkunan edessä oli soma hämähäkin verkko uutimena. Ikkunan alla oli pieni korkista tehty pöytä. Seinävierellä oli sänky. Sängyssä oli pehmeät höyheniset patjat ja somat, pienet lakanat.

Pikku hiiri pesi silmänsä ja käpälänsä pienessä savivadissa, joka oli penkillä oven vieressä, ja meni sitte sänkyyn. Siihen hän pian nukahti.

Hän lepäsi erittäin hyvin pehmoisessa sängyssään, eikä herännyt siitäkään, että talon asukkaat kävivät oven raosta pilkistelemässä vierastaan.

He olivat kaikki hirmuisen uteliaita. Kun vanha vartijahiiri oli kertonut yöllä tulleesta vieraasta, olivat kaikki heti tahtoneet hänet nähdä. Mutta silloin oli eräs vanha hiiri sanonut:

„Kuinka tyhmiä te olette! Minkä ajatuksen hän meistä saa, kuin emme anna hänen levätä.“

Senjälkeen olivat kaikki kulkeneet varpaillaan sen kamarin ohi, jossa pikku hiiri lepäsi.

Kun pikku hiiri vihdoinkin heräsi, oli hän aivan uusissa voimissa. Hän hyppäsi ketterästi vuoteeltaan, siisti silmänsä, suki päänsä ja harjasi takkinsa. Sitte

järjesti hän vuoteen, puhdisti penkin ja pöydän. Kun kaikki oli valmista, läksi hän ulos kamarista.

Pihassa seisoj suuri joukko hiiriä, jotka tervehtivät häntä kohteliaasti.

„Vieras on hyvä ja tulee ruokakamariin,“ sanoi eräs pieni hiiri, joka varmaankin oli palvelija.

Pikku hiiri seurasi häntä ja tuli suureen kamariin, jossa oli pitkä kivinen pöytä. Pöydällä oli paljo kaikellaista ruokaa: jyviä, perunoita, heinänsiemeniä, juustonkuoria ja rasvaa.

„Olkaa niin hyvä!“ sanoi palvelija.

Kaikki ruoka maistui mainiolta pikku hiiren mielestä. Hän söi pienen vatsansa täyteen ja oli sitte valmis kaupunkiin lähtemään.

Kun hän kulki pihan läpi, kumartelivat hiiret hänelle molemmilta puolin ja toivottivat onnea kaupunkimatkalle, sillä kaikki he jo tiesivät, että hän oli matkalla sinne.

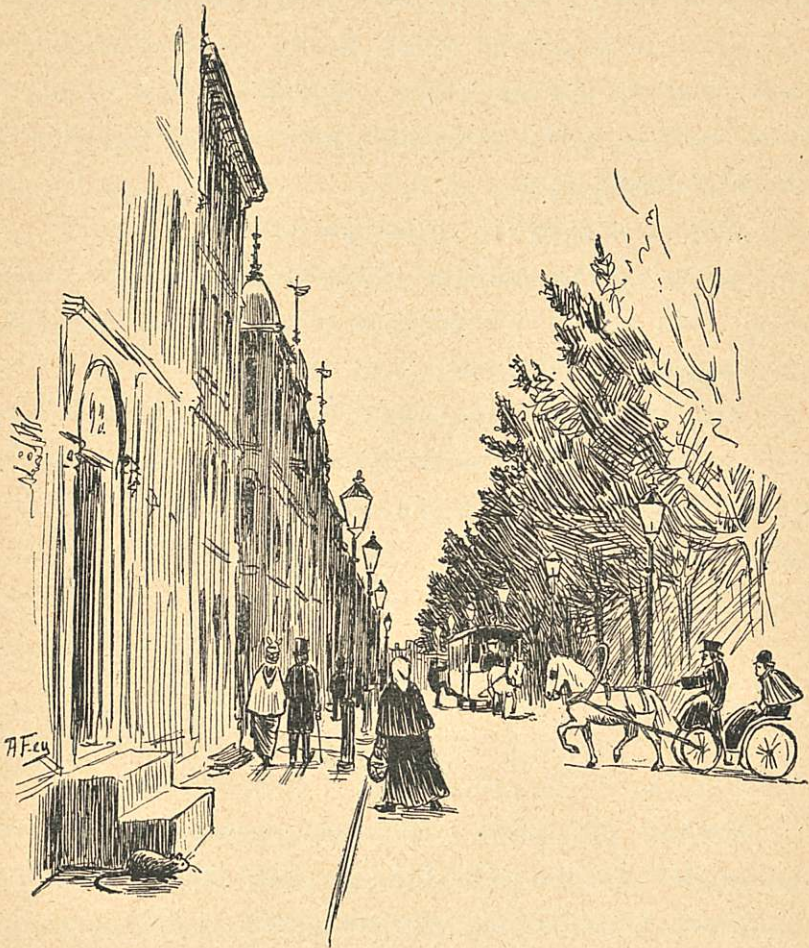
---

3. Kaupungissa.

Matkan pituudesta väsyneenä saapui pikku hiiri kaupungin portille. Oli ilta, ja siten pääsi hän illan hämärässä helposti pujahtamaan portin läpi, ilman että portinvartija sitä huomasi. Mutta kun hän oli portista

mennyt sisään, tuli hänelle vaikea pulma eteen. Hän näki edessään monta leveätä tietä, jotka olivat valoisia kuin päivällä. Pelko valtasi hänen mielensä. Hän kaisi hartaasti pientä kotiansa mökin sillan alla.

Suuria karryjä ja isoja hevosia riensi hänen ohit-sensa. Ihmisiäkin liikkui täällä peloittavan paljo. Pikku hiiri rupesi juoksemaan yhtä tienviertä niin lähellä seinää kuin mahdollista oli.

„Onkohan tämä kaupunki,“ arveli hän ja pysähtyi tien vierelle levähtämään.

Samassa paikassa levähti suuri joukko isoja karpä-siä. Hiiri rohkaisi itsensä ja kysyi niiltä:

„Tämä kai on kaupunki, hyvät ystävät?“

„Tottakai, tiedän mä!“ sanoi eräs vanha karpänen ylpeästi ja nosti päätänsä korkealle niinkuin hyvinkin arvokas olento.

Hiiri ei uskaltanut enempää kysyä, vaan lähti kul-kemaan edelleen. Kaupunki näytti hänen mielestään kovin ikävältä.

Mutta eipä hän ollut kauan kulkenut, ennenkuin hänen sydämensä sykähti ilosta. Hän näki mukavan hiirenkolon seinävierellä. Heti pujahti hän sisään. Siellä oli hauska käytävä sillan alla, leveä ja komeasti rakennettu.

Hän juoksi sitä pitkin — ja aivan oikein — hän saapui hiirien asunnolle, mutta portti oli lukossa.

„Kuka siellä?“ huusi heikko ääni portin sisäpuolelta.

„Vieras matkustavainen!“ vastasi pikku hiiri vapi-sevalla äänellä.

Nyt avautui portti. Oi, mikä komeus! Kaikki huoneet olivat valkoisesta puuvillasta ja savesta ra-

kennetut. Oven pielet olivat sokerista ja katto kanee-linkuorista.

Sisällä oli hienoa kuin kuninkaan linnassa. Lattiat olivat peitetyt silkkitilkkuilla ja sängyissä oli pitsiset lakanat.

Pikku hiiri oli aivan ihastuksissaan. Tällaista komeutta ei hän ollut voinut uneksiakaan! Hän päätti vahvasti mielessään jäädä kaupungin asukkaaksi.

Kun vanha, sairas hiiri oli vieraallensa kaikki komeudet näyttänyt ja seliteltyt, jatkoi hän:

„Mutta mitä onkaan tämä komeus verrattuna teidän onneenne, jotka asutte maalla. Teillä on rauha ja lepo, mutta meillä alituinen taistelu ja pelko. Hiirenloukut, hiirenmyrkkyy ja kauheat kaupungin kissat ovat aina henkeämme väijymässä. Moni meistä on kuollut nälkään, kun ei ole uskaltanut mennä ruoka-aittoihin. Voi, miten mielelläni muuttaisin maalle, jos voisin!“ huokasi vanha hiiri lopuksi.

„Miksi ette voi?“ sanoi pikku hiiri, jonka tuli vanhusta sääli. „Tulkaa minun kanssani!“

„Hyvä lapsi,“ sanoi vanha hiiri, „se on mahdotonta. Minä olen vanha ja sairas ja kaikki sukulaiseni asuvat tässä kaupungissa. Meitä on monta suurta perhettä ja meillä on kauppaliiittoja rottien kanssa.“

Ulkoa rupesi kuulumaan kauheata huutoa.

„Joku onnettomuus!“ sanoi vanha hiiri pelästyneenä.

Samassa juoksi suuri joukko hiiriä sisälle. Muutamit itkivät, muutamat huusivat: „Kolme on kuollut! Kolme on kuollut! Jauhomakasiinissa, kauppiaan kissa!“ muuta ei pieni hiiri voinut käsittää, sillä melu oli suuri.

Hän pelkäsi ja pakeni huoneen pimeimpään nurkkaan.

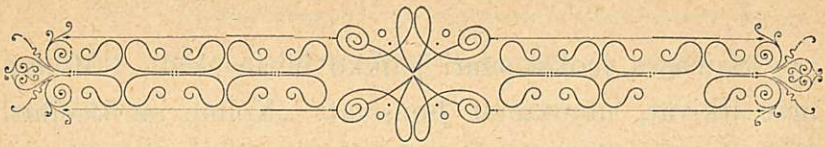
Kun hän siellä istui ja kuunteli, kuuli hän niin hirveitä asioita, että hän jo luuli aivan kuolevansa. Hän kuuli, että kaupungissa oli paljo ruokaa, mutta että sitä oli hiiren mahdotoin saada, kun olivat niin vähävoimaiset. Rotat olivat vallanneet kaikki parhaimmat alueet, ja hiiret saivat nähdä nälkää. Ulkona eivät hiiret ollenkaan uskaltaneet liikkua, sillä kissoja oli kaikkialla.

Pikku hiiri vapisi tätä kuullessaan. Ja vaikka hän oli kovin väsynyt, päätti hän heti lähteä kotimat-kalle. Hän hiipi huomaamatta ulos portista, pitkin samaa käytävää, jota oli tullutkin, ja seisoi pian kadulla.

Nyt oli pimeä kaikkialla, sillä oli keskiyön aika.

Pikku hiiri juoksi katua pitkin kaupungin portille ja siitä metsään. Metsässä oli pieni puro. Hän joi puron kirkasta vettä, pesi sillä silmänsä ja käpälänsä ja painautui sammaleiselle mättäälle nukkumaan. Siinä hän ensin uneksi peloittavaa unta kaupungin julmista kissoista ja suurista hiirenloukuista, mutta aamupuolella näki hän hauskaa unta mökin lapsista ja omasta pienestä kodistaan pienen metsämökin matalan sillan alla.

Arvoituksia.

1. Syntyi ennen Aatamia, ei vielä viiden viikon vanha ole. Mikä se on?
_____

2. Kaksi veljestä koko ikänsä rinnakkain juoksee, eikä kumpainenkaan edelle pääse. Mikä se on?
_____

3. Käy käymistään, lyö lyömistään, ovensuussa ikänsä elää, pöydänpäähän ei voi päästä. Mikä se on?
_____

4. Kuka teki ensimmäisen tynnyrintapin?
_____

5. Kelle ensiksi kättä taloon tullessa annat?
_____

6. Mitä kiviä koskessa enimmän on?
_____

7. Ken koskematta heiniin menee?
_____

8. Mikä se on?
_____

Aamulla.

Viel' lapsoset pienet nukkuu, nukkuu,
Kun aurinko armas jo havahtaa,
Ja kähköset metsässä kukkuu, kukkuu,
Ja leivoset ilmassa laulahtaa.

Hei lapsoset pienet jo herätkäätte!
Niin huutavi peipponen pesästään.
Nyt helmiä nurmella vielä näätte
Jos joudutte virkeän vikkeliään.

Tuoll' karjan metsässä kellot kilkkaa
Ja niityllä lampahat leikitsee,
Tuoll' puistossa kilvan hirvet vilkkaa,
Ja jänöt pensaissa puikkelee.

Nyt kartanollekin kaiku kuuluu,
Kun paimen torveensa toittottaa:
La-laa, la-laa, la-laa, lu-luu-luu!
Jo lapset ilolla havahtaa.

Sananlaskuja.

Sovinnolla on sija suuri, ahdas riidalla asunto..

Yksi suu, kaksi korvaa: sentähden pitää enemmän kuunnella kuin puhua.

Ahkeruus onnen voittaa, ahkeruus unenkin poistaa.

Tee työtä uskollisesti, Jumala auttaa ihmeellisesti.

Tyytyväinen kiittää vähästäkin.

Pikku Harry.

Muistattekos Harryn pienen,
Harryn yksi-vuotiaan?
— Nyt on Harry kolme vuotta,
Muuttunut on kasvaissaan.

Varmasti jo kävelepi,
Omin jaloin tepastaa —
Leikit lyöpi, laulelepi,
Selvin sanoin vastajaa.

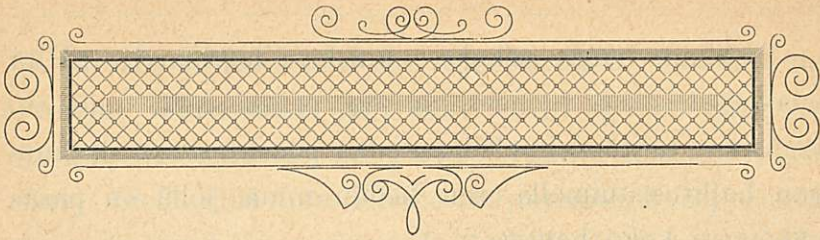

Prinssi viel' on ystävänsä,
Ystävänsä parahin,
Prinssi haukkuu, Harry nauraa,
Kilpaa juoksee kumpikin.

Harry reipas, pieni poika
Viisastuupi kasvaissaan,
Illoks' vanhempien onpi,
Kenties kerran isänmaan.

Perhosien juhla.

Perhois-prinsessan linnassa oli puuhaa ja pauhinaa. Koko hovi oli aivan ylösalaisin. Prinssit, ruhtinaat, hovimestarit ja lakeijat juoksivat ja pyörästelivät paikasta toiseen. Suuri juhla oli tulossa, perhois-prinsessan kruunausjuhla.

Kaikki kamarineidit sitoivat seppeleitä juhlaa varten. Koko linna ja hovin puisto piti sepeleillä kaunistettaman. Pulmuset, pääskysel ja peipposet kantoivat ihanimpia ruusuja, orvokkia ja lemmikkiä linnan pihaan sepeleitä varten.

„Ainoastaan hyvälle tuoksuavia kukkasia käyttäkää,“ sanoi eräs vanha kamariherra, jolla oli erittäin hienostunut hajuaisti. „Lemmikeillä ei ole tuoksua, niitä ei jalo prinsessa suosi!“

„Älkää häntä uskoko,“ kuiskasi hovinbari. „Mitä pääskyselä on tuoneet, se on prinsessasta mieleen. Prinsessa tahtoisi mielellään istua pääskyselien valtakunnan hallitusistuimella, sen tiedän minä, jolla on paras näkö-aiisti koko hovissa.“

Kamarineidit hymyilivät ja sitoivat seppelettä ruusuista, lemmikeistä ja orvokeista.

Vähitellen muuttui hovin piha satumaaimeksi. Kukkaa oli kaikkialla, ja kukkaisten välissä vilahteli siellä ja täällä vahtiperhoisten kirjavalle hohtavat siivet.

Koko linna muuttui taikalinna. Katto, seinät ja lattia olivat ruusujen, lemmikkien ja orvokkien peitossa. Ei kuulunut täällä jalan kopina, ei humissut siipien liike. Kaikki ääni hiljeni tässä uhkuvassa kukkaisten tuoksussa.

Kun prinsessa heräsi untuvaisella vuoteellaan ja avasi silmänsä, viehätti häntä värien loiste. Kukkaistuoksut riensivät häntä vastaan tarjoten itseänsä toinen toistaan suloisempana hänen palvelukseensa. Vaalea, punainen, keltainen ja oranssivärinen ruusu kilpailivat tuoksujensa viehkeydessä.

„Ihanaa!“ lausui prinsessa lempeästi, ojensi valkoiset siipensä ja liiteli seppelöityjä käytäviä pitkin. Prinsessat, ruhtinaat ja hoviherrat liipoittelivat siipiänsä tehden kunniaa.

„Teidän ylhäisyytenne!“ huusi hovinbari „lemmikit ovat pääskyseliltä!“

Mutta prinsessa ei sitä kuullut, tahi ei ollut kuulevinaan. Hän liiteli läpi koko hovin puiston aina äärimmäiseen reunaan asti, missä vahtiperhosia ei enää ollut. Siellä liiti hän lähelle äärimmäisintä seppelettä ja painoi suudelman pienen lemmikkikukkasan vaalealle otsalle.

* * *

Kaikki perhois-hovit olivat juhlassa edustettuina. Etäältä Kiinasta, Jaappanista, Austraaliasta ja Etelä-Amerikastakin oli edustajia saapunut. Kuinka kirjava olikaan vierasten joukko!

Kiinan ministeri Pu-Ja-Wa oli seurueinensa puettu keltaiseen, läpikuultavaan silkkiverhoon. Jaappanin prinssi Mido seurueineen oli vaalean vihertävässä kesäsilkissä. Koko tuhat-henkisen seurueen puvut olivat niin ohuet, että olisivat kaikki mahtuneet yhteen luumunsydämeen. Austraalian ja Etelä-Amerikan perhois-valtakuntien edustajat olivat ruskeissa ja mustissa puvuissa.

Siipien välke, kukkien loisto ja ihana tuoksu täyttivät ilman, kun prinsessa lentää liihoitteli kruunauslavalle.

Prinssit, ruhtinaat, ministerit ja muut korkeat hoviherrat laskeusivat polvilleen ja levittivät välkkyvät siipensä prinsessan jalkojen juureen.

„Onnellisuus ja rauha!“ lausui prinsessa lempeästi. Kaikki nousivat nyt seisoalleen ja kruunaus alkoi.

Kultavuoreassa asuvien tonttujen takoma höyhentä keveämpi kultakruunu laskettiin perhois-prinsessin päähän. Silloin kajahti ilmassa ihana laulu. Satakielet, lehtokertut, leivot, peipposet ja pääskyselä lauloivat tuhatäänisesti kauniin kruunaushymnin. Sävelet virtailivat ihanasti ruusuisilla käytävillä, hyväilivät kukkaa kukan jälkeen ja vaipuivat hiljaiseen lepoon ruusujen tuoksussa.

Kun laulu oli loppunut, katsahti prinsessa ylös. Seppeleitten välistä välkähti silloin tummansininen siipi ja kuului hiljainen sana. Prinsessin kasvoissa loisti onnen loiste. Se teki hänet tuhat kertaa ihanammaksi entistään. Mutta sitä ei juhlassa kukaan huomannut.

Nyt alkoi perhoisten tanssi. Kirjavassa, kevyessä piirissä pyörivät ne taidokkaasti prinsessan ympäri.

Prinsessa yhtyi piiriin ja läpi käytävien, poikki kukkaiskenttien liiteli onnekas, riemuisa joukko.

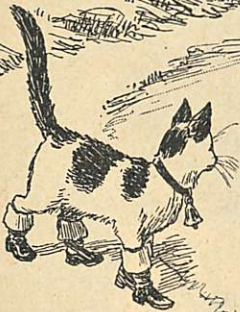
Heinäsiivet ruohostossa soittivat viulua ja luusiivet löivät rumpua ihastuksesta. Puut liikuttivat lehtiään ja heinäsiivet huojuivat. Kaikki luonnossa huokui iloa, onnea ja rauhaa.

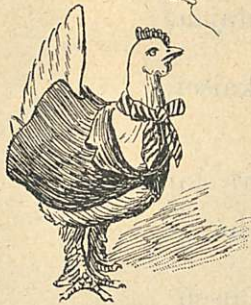

Pikku juttu.

Oi' kerran metsässä mökki
Ja siin' asui tyttönen,
Ja tyttösell' oli kana
Ja kissakin pikkunen.

Oi' kissan kaulassa kello
Ja jalassa saappahat,
Ja saappahiss' oli varret
Ja oikeat anturat.

Oi' kanalla kaulaliina
Ja nokkela nuttukin —
Vaan siihenpä juttu tämä
Jo aivan loppuikin.

Ainin rukous.

Ilta tullut on, yö jo saapuu,
Päivä mennyt on maillehen.
Kanssa siskojen iloisena
Päivän vietin mä riemuiten.

Kädet yhtehen tässä liitän,
Kiitän kaikesta Jumalaa,
Onnen päivistä, riemuistani
Kaiken hyvyyden antajaa.

Suojaa siskoni pienokaiset,
Isää, äitiä hoitele,
Ole kanssamme, Herra taivaan,
Öisin päivinkin varjele.

Kuule rukous pienokaisen
Herra taivahan armias!
Pikku Ainikin viimeiseksi
Ota hellähän huomahas!

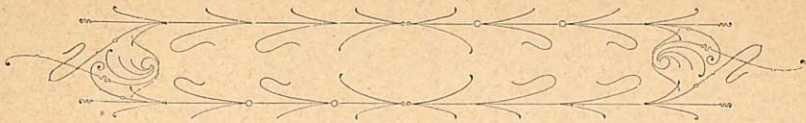

Lapset kaikki yhteiseksi
Vanhemmille kiitokseksi
Kentän kukkasia taittoi,
Kaunokimpun niistä laitto.
— Isä, äiti ottakaa! —
Pienokaiset ojentaa.

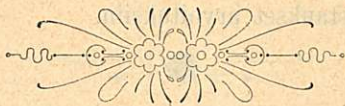

Vastaukset arvoituksiin sivulla 48.

1. Kuu. — 2. Reen jalakset. — 3. Ovi. — 4. Se, joka ensimmäisen tynnyrinkin. — 5. Oven rivalle tahti avaimelle. — 6. Märkiä kiviä. — 7. Auringon valo. — 8. Se on pieni sana.

Sisällys.

1. Palleroisille.
  2. Kultavuoren tonttu.
  3. Kiikussa.
  4. Metsäruusu.
  5. Pääskynen laulaa talonomistajalle.
  6. Satujen saari.
  7. Sananlaskuja.
  8. Vieraalla maalla.
  9. Yöllä.
  10. Hiiren seikkailut.
    - I. Kotona.
    - II. Matka kaupunkiin.
    - III. Kaupungissa.
  11. Arvoituksia.
  12. Aamulla.
  13. Sananlaskuja.
  14. Pikku Harry.
  15. Perhosien juhla.
  16. Pikku juttu.
  17. Ainin rukous.
  18. Vastaukset arvoituksiin.
-